

Mila Teräs ja Karoliina Pertamo (kuv.): *Telma ja tarinoiden talo*. Otava, 2010.

Jokin vilahtaa talon taakse. Se on pieni ja takkaturkkinen. Telma höristää salaisuuskorvaansa. Hän haluaisi itselleen juuri tuollaisen lemmikin, mutta Villa-kissa ei uskalla tulla lähelle, sen katse on pelostattava. Kun Telma päättää suojella pientä harmaarantuista Villaa, tarvitaan apuun myös muut Aarrekatu 6:n asukkaat. Mila Teräksen lastenromaanisarjan ensimmäinen osa lumoa seikkailutunnelmalla, salaperäisen runollisella kielellä ja ripauksella fantasiaa! Miltei jokaista aukeamaa elävöittää Karoliina Pertamon luonteikas piirroskuviutus.

Kenelle? 1.–3.-luokkalaisille tytöille ja pojille, ääneen luettuna myös pienemmille. Erityisesti kaikille eläinten ystäville!

RIPAUS VIOLETTIA VERTA

Pepitassa oli ehkä ripaus violettia verta. Violetti veri on peräisin Keijuvuorilta tai joiltakin vanhoilta haltijasuvuilta. (s. 12–13.)

- Kirjoita teksti, joka alkaa näin: ”Minussa oli ehkä ripaus _____ verta.” Lisää tyhjään kohtaan jokin jännittävä väri punaisen veren sekaan. Kerro myös, mistä jännittävän värinen veri on peräisin. Mitä salaperäistä tuo ripaus saa sinussa aikaan?

JOKIN PUIKAHTAA PIHALLE

Ja juuri sillä hetkellä jokin puikahtaa pihalle. Ihan siitä keinun vierestä, hyvin nopeasti. Mikä kumma se oikein oli? (s. 18.)

- Telman kotipihalla liikkuu hahmo, josta näkyy toisinaan vain korvat, toisinaan pieni pala takkuista turkkia. Etsi, mikä otus voisi olla? Onko se eläin vai jokin tuntematon olio? Piirrä pihalla seikkailevasta hahmosta kuva ja kirjoita kuvan viereen tärkeimmät tuntomerkit ja hahmon nimi.

VALOKUVAN TARINA

Taimi-Tulppaani tuo pöydälle valokuva-albumin. Sen kuvat ovat mustavalkoisia. Otokset näyttävät hirveän vanhoilta. Kenties ne on otettu jo ennen vuotta 2000. (s. 28–29.)

- Etsi valokuva-albumista kuva, jossa on sinulle vieraita ihmisiä. Etsi kuvalle tarina: Kuka valokuvassa on? Missä valokuva on otettu ja mitä tapahtui juuri kuvaushetken jälkeen? Entä kuka mahtaa piilotella kameran takana?

KUMMALLISIA ROTUJA

– Kissani on oikea rotuvalio, Telma vakuuttaa. – Se on sivettiläis-pariisilainen samettihäntä. (s. 42.)

- Eläinroduilla on usein pitkiä ja polveilevia nimiä. Miltä mahtaa näyttää sivettiläis-pariisilainen samettihäntä? Mitähän se syö? Valitse kaksi kiinnostavaa kaupungin tai paikan nimeä ja yhdistä niistä uusi eläinrotu. Lisää loppuun vielä kuvaus eläimen ulkonäöstä! Mikähän eläin voisi olla tukholmalais-oululainen karvakorva tai tamperelais-roomalainen silkkiturkki?

Kummallisia eläinrotuja voitte laatia myös yhdessä. Kerätkää ensin paikkojen, maiden ja kaupunkien nimiä pienille paperinpaloille. Lisätkää joukkoon erivärisiä papereita, joissa lukee yksi kiinnostava sana eläimen ulkonäöstä, esimerkiksi *samettihäntä*, *silkkiturkki* tai *karvakorva*... Sekoittakaa paperinpalat huolella isoon rasiaan ja nostakaa sitten arvalla uusia eläinrotuja.

TUOKSUJA JA PAIKKOJA

Häkkivarasto tuoksu ummehtuneelta. Vanhoilta peitoilta, pölyltä ja kaikenlaiselta sekalaiselta, joutavalta tavaralta. Pimeyteen unohdetuilta asioilta. Tuoksu saa Telman vatsan kutisemaan. (s. 51.)

- Avaa maustekaapin ovi ja nuuhki erilaisia tuoksuja. Mikä paikka mistäkin tuoksusta tulee mieleen? Miltä tuoksu kaneli? Miltä pippurin nuuskiminen tuntuu vatsassa tai varpaissa? Missä voisi tuoksua inkivääriltä?

LUONNON ÄÄNIÄ

– Laulavatko tähdet? Törrönen kysyy lapsilta yhtäkkiä. – Kuulenko minä jotakin? Voisiko... avaruudella olla ääni? (s. 70.)

- Millaista laulua laulavat tähdet? Millainen on avaruuden ääni? Erikoiset kysymykset ovat hieno ja runollinen tekstilaji aivan sellaisinaan. Keksi ja kirjoita kysymys äänistä, joita luonnossa ei normaalilla ihmisen kuulolla voi kuulla. Onko kysymyksesi ääni naurua, laulua, itkua, soittoa, vihellystä vai jotain ihan muuta? Ja kenen tai minkä arvelet tuota ääntä pitävän? Jos haluat, voit toki keksiä myös vastauksen kysymykseesi.

VÄRIKÄITÄ TUNTEITA

Äiti pörröttää Telman tukkaa.

Ikävä on sinistä.

Murjotus on mustaa. (s. 75.)

- Keksi tunteille värit. Minkä väristä on ilo? Entä minkä väristä on pelko tai suru? Kokoa paperille iloisia ja surullisia tunteita ja kirjoita niihin sopivat värit.

KATOAMISTEMPOT JA PALAUTUKSET

– Osaisitko sinä... noutaa kissoja nä-ky-mät-tö-myy-des-tä?

Pokkuksen kulmakarvat hypähtävät ylös.

– Katoamistempot ja palautukset, taikuri mutisee sitten. (s. 84–85.)

- Laadi loitsu katoamistemppuun. Kuka tai mitä katoaa, kun loitsun lausuu? Entä miten kadonneet ihmiset, eläimet tai esineet saa palautettua takaisin? Kirjoita pieni teksti siitä, mitä tapahtuu, kun joku lausuu loitsun sanat vahingossa.

TAIKALIEMIÄ

Lopulta Heli Pokkus kolistelee kätköistään esiin suuren, mustan padan.

– Tämä liemi on erikoisen sitkaita katoamistapauksia varten, rouva Pokkus ilmoittaa.

Hän heittää kattilaan ensimmäiseksi kikatuspulveria. Pyhää Seesamia vuodelta 1289, Telma lukee seuraavan purkin kyljestä. (s. 95.)

- Valmista oma taikaliemipurkki. Valitse taikaliemelle kiherryttävän hauska tai erityisen jännittävä nimi. Purkin pohjaksi käy mainiosti esimerkiksi vanha pilttipurkki. Valmista huolella pestyn purkin kylkeen uusi etiketti, missä kerrotaan purkin sisältämän taikaliemen nimi. Sujauta sisälle purkkiin vettä ja muita haluamiasi ainesosia. Muista sulkea purkin kansi huolella.